

בדבר מדידת חום בשבת ויו"ט

יסודות האיסור:

מדידה בשבת; אסור רפואה בשבת.

יסודות ההיתר:

כל מדידה היא מדרבנן זולת מדידה במזונך, כשמתכוין ומקפיד על המידה, שאז האיסור מן התורה (רמב"ם, הלכות יום-טוב, פרק ד' הלכה כ"א; שולחן ערוך, אורח חיים, סימן שכ"ג).

התוספות (שבת, קכ"ו) הסבירו, שאיסור מדידה אינו אלא משום עובדא דחול. מדובר שם על מדידה לצרכי הבית, ואם כן מדידה ע"י מדחום הוא רק חומרא בעלמא.

וכיון שהמדובר בחולה, אף שאין בו סכנה, הרי זה נחשב כמדידה של מצה. ומטעם אסור רפואה, גזירה שמא ישחוק סממניו, לא שייך כאן, שאין המדידה עצמה רפואה.

בסקנה:

"פשוט שמותר אף מדידה גמורה, כשאינן בה משום מזונך... ואסור להחמיר במדידת מדחום, שאין בה חשש אסור ממש".

(שו"ת אגרות משה, חלק אורח חיים, חלק א', סימן קכ"ח).

מקורות נוספים:

שו"ת מנחת יצחק, ח"ג סי' קמ"ב; שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' י'; נועם, כרך ג' שער ההלכה עמ' 9; שמירת שבת כהלכתה, פרט כ"ו סעיף ה'; ועוד.